

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Marzec 2018

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. mimo wcześniejszych porozumień Federacja Rosyjska wywiera wojskową presję na rząd w Tokio. Ma to związek z toczącymi się rozmowami rozbrojeniowymi Korei Północnej i ma na celu zmianę stanowiska Japonii i kierunku większej elastyczności i uznania propozycji rosyjskich jako wiodących;
- b. w/w presja dała rezultaty w postaci biernej postawy dyplomacji japońskiej po otruciu S. Skripala w Londynie;
- c. Korea Południowa, w relacjach z Białorusią i Ukrainą kontynuuje działania „soft” w zakresie pomocy rozwojowej i współpracy edukacyjnej. „Nowa Polityka Północna” stanowi ważny element równoważący działania Chin i Japonii w regionie EŚW.

II. JAPONIA – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

28 lutego: rząd japoński przekazał granty na realizację lokalnych projektów na Białorusi. Na początku miesiąca japońska ambasada poinformowała, że w lutym zostały podpisane umowy, na mocy których dziecięcy szpital w Grodnie zostanie wyposażony w nowy sprzęt medyczny. W ceremonii przekazania grantów uczestniczyli przedstawiciele białoruskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Ministerstwa Zdrowia. Rząd japoński od 2004 roku przyznał Białorusi granty na implementację 42 projektów, które mają na celu modernizację służby zdrowia. Projekty te są realizowane głównie w regionach, które były narażone na skażenie wskutek katastrofy elektrowni atomowej w Czarnobylu.

2 marca: nowy rosyjski ambasador rozpoczął misję dyplomatyczną w Tokio. Mikołaj Galuzin został mianowany na nowego ambasadora Rosji w Japonii. Ambasador Galuzin spotkał się z wiceministrem spraw zagranicznych Japonii Akibą Takeo, aby wręczyć listy uwierzytelniające. Tego samego dnia nowy ambasador spotkał się także z dyrektorem generalnym Departamentu Europejskiego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Masaki Yasushi. Obie strony rozmawiały na temat dalszego rozwoju obustronnych relacji. Głównym tematem spotkania były przygotowania dwustronnych spotkań wysokiego szczebla.

2 marca: rozwój arsenału nuklearnego na Rosji został potępiony przez Japonię. Minister spraw zagranicznych Japonii Kono Taro zauważył, że Rosja i Chiny zwiększają swój potencjał nuklearny, co niepokoi Tokio. Japoński dyplomata odniósł

się w szczególności do przemówienia prezydenta Władimira Putina, wygłoszonego dzień wcześniej przed Zgromadzeniem Federalnym. Rosyjski prezydent ogłosił, że Moskwa rozpoczęła testowanie nowoczesnych systemów broni strategicznej, w tym pocisków balistycznych zdolnych przenosić głowice nuklearne.

2-4 marca: Ukraina wykazała zainteresowanie współpracą międzynarodową na płaszczyźnie badań kosmosu. Ukraińska delegacja, na czele której stanął przewodniczący Państwowej Agencji Kosmicznej Pavel Degtyarenko wzięła udział w drugim Międzynarodowym Forum Eksploracji Kosmosu (ISEF) w Tokio. Podczas forum przewodniczący Państwowej Agencji Kosmicznej podkreślił potencjał Ukrainy w zakresie badań nad wykorzystaniem przestrzeni kosmicznej do celów pokojowych. Strona ukraińska wyraziła gotowość zaangażowania się w przyszłe międzynarodowe misje kosmiczne. W trakcie wydarzenia miały miejsce również spotkania delegacji ukraińskiej z przewodniczącymi japońskiej agencji kosmicznej JAXA, a także z przedstawicielami Stowarzyszenia Japońskiego Przemysłu Lotniczego i Kosmonautycznego (SJAC) oraz Japońskiej Korporacji Lotów Kosmicznych (JAMSS). W trakcie tych spotkań omówiono perspektywy rozwoju ukraińsko-japońskiej współpracy na płaszczyźnie przemysłu kosmonautycznego oraz badań nad przestrzenią kosmiczną.

5-8 marca: Ukraina stawia na eksport produktów przemysłu spożywczego do Japonii. Ukraińskie firmy specjalizujące się w produkcji napojów oraz produktów spożywczych były obecne na prestiżowych targach żywnościowych FOODEX JAPAN. Obecność ukraińskich firm w Tokio wpisała się w strategię ukraińskiego rządu, który na lata 2017-2021 wyznaczył Japonię jako jeden z pięciu priorytetowych rynków eksportowych.

13 marca: prezydent Poroszenko wezwał państwa G7 do bojkotu rosyjskich wyborów prezydenckich na Krymie. Prezydent Ukrainy Petro Poroszenko spotkał się z ambasadorami państw grupy G7, w tym z japońskim ambasadorem Sumi Shigeki. Spotkanie miało charakter okazania wsparcia Ukrainie w sporze terytorialnym z Rosją, a także w procesie wprowadzania reform. Strona japońska w kwestii reform wewnętrznych zaapelowała o poprawę środowiska biznesowego oraz wprowadzenia lepszych środków do walki ze zjawiskiem korupcji.

14 marca: ambasador Białorusi został zaproszony na spotkanie japońskiej Partii Liberalno-Demokratycznej. Ambasador Ruslan Esin spotkał się z japońskimi parlamentarzystami z Partii Liberalno-Demokratycznej, aby omówić najważniejsze kwestie dwustronnej współpracy. Ambasador spotkał się także z ministrem zdrowia, pracy i opieki społecznej Kato Katsunobu.

14 marca: ambasador Rosji został zaproszony przez japońską Partię Liberalno-Demokratyczną. Ambasador Rosji Mikhail Galuzin spotkał się z sekretarzem generalnym LDP Nikai Toshihiro. Obie strony dyskutowały na temat szerokiego zakresu dwustronnych relacji japońsko-rosyjskich. W szczególności omówiono temat ustanowienia regularnych kontaktów pomiędzy rządzącymi partiami w obydwóch państwach.

15 marca: japoński ambasador został zaproszony przez ukraińskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Ambasador Sumi Shigeki spotkał się z ministrem spraw wewnętrznych Arsenem Awakowem, aby omówić kwestie związane z pomocą udzieloną Ukrainie. Omówiono także obecną sytuację na Ukrainie. Podczas spotkania ambasador Sumi opowiedział o projekcie dostarczenia cyfrowego sprzętu radiowego Głównej Dyrekcji Policji Krajowej Ukrainy w regionie Sumy (projekt realizowany za pośrednictwem Biura Narodów Zjednoczonych ds. Usług Projektowych przy wsparciu rządu Japonii). Strona japońska wyraziła nadzieję, że dostarczone wyposażenie będzie skutecznie wykorzystywane do zwalczania terroryzmu i jako środek bezpieczeństwa. Z kolei minister Awakow wysoko ocenił współpracę z Japonią w zakresie służb bezpieczeństwa: zapewnienie pojazdów Mitsubishi Outlander jako samochodów patrolowych dla ukraińskiej policji w ramach projektu Green Investment Scheme, a także wsparcie finansowe zakupu zimowych mundurów dla funkcjonariuszy. Minister zauważył, że pomoc ta jest bardzo ważna dla zapewnienia bezpieczeństwa na Ukrainie i wyraził wdzięczność za wsparcie rządu japońskiego.

15 marca: kolejne granty w ramach programu Kusanone zostały przyznane Ukrainie. W ambasadzie Japonii w Kijowie odbyła się ceremonia podpisania kolejnych umów, na mocy których w ramach programu rządu Japońskiego Kusanone zostaną wsparte projekty lokalne i obywatelskie na Ukrainie. Wśród projektów znalazła się modernizacja oraz zakup sprzętu dla szpitali w różnych miastach Ukrainy, w tym dla tych, które zapewniają pomoc medyczną dla ludności, która ucierpiała wskutek katastrofy w Czarnobylu. Rząd japoński wsparł również centra rehabilitacyjne dla dzieci oraz modernizację przedszkoli. Na mocy podpisanych w tym miesiącu umów, rząd japoński przekaże na cele poprawy służby zdrowia i ośrodki zajmujące się opieką nad dziećmi ponad 510 tysięcy dolarów. Była to druga faza implementacji programu Kusanone w 2018 roku na Ukrainie. W ubiegłym miesiącu ambasador Sumi zaznaczył, że rząd japoński planuje w tym roku wesprzeć ponad dziesięć projektów typu non-profit, a także przeznaczyć kolejne środki na odbudowę wschodnich regionów Ukrainy za pośrednictwem agencji Organizacji Narodów Zjednoczonych.

19 marca: japoński ambasador został zaproszony przez ministra kultury Ukrainy. Ambasador Sumi Shigeki spotkał się z ministrem kultury Jewhenem Nyszcukiem, by omówić możliwości wzmocnienia dwustronnych relacji na płaszczyźnie kultury. Minister Nyszczuk wyraził wdzięczność za owocną współpracę w ubiegłym roku, kiedy na Ukrainie zostało zorganizowanych szereg wydarzeń kulturalnych w ramach „Roku Japonii”. Ambasador Sumi zauważył, że należy dalej wspierać zainteresowanie Japonią na Ukrainie. Obie strony wymieniły także poglądy na temat przyszłej współpracy.

20 marca: służby celne Białorusi i Japonii wyraziły zainteresowanie współpracą. Państwowy Komitet Celny Białorusi poinformował, że jest zainteresowany współpracą z Japonią. Podczas spotkania przedstawiciele japońskiej służby celnej oraz ambasadora Japonii Tokunagi Hirokiego z przewodniczącym białoruskiego Państwowego Komitetu Celnego Yuri Seko omówione zostały szczegóły takiej współpracy. Obie strony poparły wzmocnienie relacji między agencjami celnymi Japonii i Białorusi, które ma na celu rozwój dwustronnych ram prawnych w sprawach celnych.

20 marca: ambasador Białorusi odwiedził prefekturę Fukushima. Ambasador Ruslan Esin udał się z wizyta roboczą do prefektury Fukushima, która współpracuje z wieloma organizacjami na Białorusi w zakresie przewyżniania skutków katastrof spowodowanych przez człowieka. Ambasador spotkał się z gubernatorem prefektury Uchibori Masao, który podziękował stronie białoruskiej za udzielenie pomocy humanitarnej po wypadku w elektrowni jądrowej Fukushima-1. Obie strony omówiły także dalszą współpracę w organizowaniu wyjazdów rekreacyjnych dla dzieci z Fukushimy do ośrodka Zubrenok na Białorusi. Podczas spotkania zgodzono się, aby wzmocnić współpracę międzyregionalną w sferach handlu, gospodarki, inwestycji, kultury i sportu. Jednym z wiodących tematów spotkania z burmistrzem miasta Fukushima Kohata Hiroshim była rozbudowa kontaktów biznesowych między przedstawicielami regionalnych japońskich firm i stroną białoruską. Ambasador Esin spotkał się także z rektorem Uniwersytetu Medycznego Takenoshitą Seiichim. Obie strony zgodziły się zorganizować w kwietniu rozszerzone spotkanie między japońskimi firmami specjalizującymi się w produkcji sprzętu medycznego oraz przedstawicielami uczelni z białoruskimi partnerami.

20 marca: Japonia nie zdecydowała się na wydalenie rosyjskich dyplomatów w sprawie otrucia Skripala. Tokio wyraziło nadzieję, że prawda dotycząca otrucia byłego szpiega Siergieja Skripala w Wielkiej Brytanii zostanie odkryta w toku śledztwa. Japonia nie zdecydowała się przyłączyć do innych państw i nie wydała rosyjskich dyplomatów na znak protestu.

21 marca: wspólne projekty gospodarcze były głównym tematem spotkania ministrów spraw zagranicznych Rosji i Japonii. Ministrowie Siergiej Ławrow oraz Kono Taro spotkali się w Tokio, aby omówić najważniejsze kwestie związane z japońsko-rosyjskimi relacjami. Obie strony zgodziły się promować wspólne projekty gospodarcze na terytorium spornych Wysp Kurylskich, jednak nie osiągnięto dalszych porozumień w tej sprawie. Według strony rosyjskiej planowana implementacja amerykańskiego systemu przeciwrakietowego Aegis Ashore w Japonii może stanowić poważną przeszkodę w dalszym rozwoju relacji na linii Tokio-Moskwa. W odpowiedzi minister Kono podkreślił, że zakupiony od Stanów Zjednoczonych system antyrakietowy należy obecnie tylko i wyłącznie do Japonii i ma służyć jedynie obronie. W kwestii Korei Północnej obie strony zgadzają się co do potrzeby denuklearyzacji, jednak Rosja popiera strategię dialogu i „podwójnego zamrożenia” (wstrzymania amerykańsko-południowokoreańskich manewrów w zamian za zatrzymanie dalszego rozwoju programu jądrowego przez KRLD), a Japonia „maksymalnej presji” poprzez sankcje. Podczas spotkania minister Ławrow odniósł się także do sprawy byłego szpiega Siergieja Skripała, otrutego w Anglii. Strona rosyjska zaprzeczyła doniesieniom o udziale w tej sprawie i poprosiła Japonię o pośredniczenie w rozmowach z rządem brytyjskim. Podczas spotkania ministrowie omówili także plany dotyczące kolejnych spotkań wysokiego szczebla. Do listy planowanych na ten rok spotkań (m.in. szczyt Abe-Putin w maju) dodano wiceministerialne rozmowy na temat strategicznego partnerstwa oraz konsultacje dotyczące bezpieczeństwa.

22 marca: ambasador Białorusi został zaproszony przez Japońską Konfederację Związków Zawodowych. Ambasador Ruslan Esin spotkał się z przewodniczącym Japońskiej Konfederacji Związków Zawodowych (RENGO) Kozu Rikio. Głównym celem spotkania było przekazanie RENGO zaproszenia do udziału w międzynarodowym forum związków zawodowych w Mińsku. Była to także okazja do omówienia perspektyw dwustronnej współpracy między obydwojoma państwami.

22 marca: Japonia potępiła zorganizowanie rosyjskich wyborów prezydenckich na Krymie. Japonia nie zmieniła swojego stanowiska w kwestii aneksji Krymu przez Rosję. Rząd japoński wydał oświadczenie, w którym poparł suwerenność oraz terytorialną integralność Ukrainy. Tokio potępiło przeprowadzenie na terenie Krymu 18 marca rosyjskich wyborów prezydenckich.

22-24 marca: polityka społeczna i gospodarcza została omówiona przez Rosję i Japonię. Rosyjska wicepremier ds. polityki społecznej Olga Golodets odwiedziła Japonię, gdzie spotkała się z przedstawicielami rządu odpowiedzialnymi za politykę gospodarczą oraz społeczną. Podczas spotkania dyskutowano na temat współpracy

na tych płaszczyznach. Ponadto wicepremier Golodets spotkała się z przedstawicielami japońskich firm, z którymi wymieniła poglądy na temat tworzenia oraz implementacji zaawansowanych technologii dla dobra społeczeństwa. W Osace wicepremier wzięła udział w rosyjsko-japońskim sympozjum na temat innowacyjnej gospodarki. Wizyta w Japonii była okazją do rozmów na temat rozwoju współpracy japońsko-rosyjskiej na płaszczyźnie zdrowia, edukacji, a także polityki wobec osób starszych.

25-26 marca: wiceminister spraw zagranicznych Japonii odbył wizytę do Moskwy. Wiceminister spraw zagranicznych Horii Manabu odwiedził Moskwę w celu wsparcia projektu „Japanese Takumi”, spotkania z przedstawicielami Ministerstwa Rolnictwa Rosji oraz parlamentarzystami zajmującymi się relacjami z Japonią. Podczas dwudniowego wydarzenia „Japanese Takumi” mieszkańcy Moskwy mieli okazję poznać atrakcje turystyczne różnych regionów Japonii przygotowane przez lokalne samorządy. Promowano także japońskie produkty spożywcze oraz wyroby rzemieślnicze, które mogłyby być importowane do Rosji. Wystawa została zorganizowana w ramach projektu „Rok Japonii w Rosji”. Przy okazji tego wydarzenia wiceminister Horii spotkał się z przedstawicielami rosyjskiego Stowarzyszenia Łyżwiarstwa Szybkiego, z którymi wymienił opinie na temat dwustronnej wymiany sportowej. 26 marca wiceminister Horri spotkał się w wiceministrem rolnictwa Evgeny Gromyko w celu omówienia kwestii zniesienia środków zakazujących importu owoców morza pochodzących z niektórych prefektur. Strona rosyjska zgodziła się na złagodzenie środków. Natomiast podczas spotkania z parlamentarzystami wymieniono opinie na temat obecnego stanu oraz perspektyw rozwoju dwustronnych relacji. Zgodzono się także zintensyfikować wymianę międzyparlamentarną.

28 marca: rosyjskie manewry lotnicze nad wyspą Iturup zostały potępione przez Tokio. Minister spraw zagranicznych Japonii Kono Taro wyraził sprzeciw wobec przeprowadzonych dwa dni wcześniej ćwiczeń lotnictwa wojskowego nad jedną ze spornych Wysp Kurylskich. Według strony japońskiej takie działania prowadzą do wzmocnienia rosyjskiej obecności na Terytoriach Północnych (japońska nazwa dla południowych Wysp Kurylskich), co jest sprzeczne ze stanowiskiem Tokio względem tych wysp. Japonia w tej sprawie wysłała do Rosji notę dyplomatyczną.

29 marca: Ambasador Białorusi został zaproszony na spotkanie zorganizowane przez Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa i Rybołówstwa Japonii. Ambasador Ruslan Esin spotkał się z ministrem rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa Saito Kenem. Oprócz przedstawicieli ministerstwa i zaproszonych dyplomatów, w spotkaniu udział wzięły japońskie firmy i stowarzyszenia biznesowe. Podczas spotkania ambasador

Esin zasugerował wzmocnienie współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Żywności Białorusi. Wskazał również obiecujące obszary dla dwustronnej współpracy w dziedzinie rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa. Ponadto ambasador spotkał się z wiceministrem rolnictwa Matsushimą, aby omówić szczegóły wizyty japońskiej delegacji na międzynarodowej wystawie specjalistycznej Belagro na Białorusi.

30 marca: delegacja władz lokalnych Shiroishi została zaproszona przez ambasadę Białorusi w Tokio. Delegacja władz lokalnych miasta Shiroishi w prefekturze Miyagi spotkała się z ambasadorem Białorusi Ruslanem Esinem. Delegacji przewodniczył Nishimura Akihiro, który należy do międzyparlamentarnej grupy przyjaźni japońsko-białoruskiej. Podczas spotkania szczegółowo omówiono możliwości rozwoju współpracy międzyregionalnej.

III. PÓŁWYSEP KOREAŃSKI – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

2 marca: rozwój dwustronnych ram prawnych został omówiony podczas koreańsko-białoruskiego spotkania. Ambasador Białorusi Andrei Popkow spotkał się z dyrektorem generalnym Departamentu Międzynarodowych Spraw Prawnych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Korei Pae Jo-ninem. W trakcie spotkania omówiono możliwości rozwoju wspólnych ram prawnych, a także kwestie związane ze współpracą dwustronną i wielostronną w zakresie prawa.

2 marca: południowokoreański ambasador w Mińsku został zaproszony przez białoruską Narodową Akademię Nauk. Ambasador Kim Yong-ho odwiedził Narodową Akademię Nauk Białorusi, gdzie spotkał się z jej wiceprzewodniczącym Sergiejem Chizhikiem. Obie strony zgodziły się, że istnieje duży potencjał współpracy białorusko-koreańskiej na płaszczyźnie naukowej: wysoki poziom naukowy i technologiczny obu państw. Podczas spotkania omówiono także praktyczne środki, które powinny zostać zastosowane, aby ożywić współpracę naukowo-techniczną między obydwojema państwami.

4-6 marca: przewodniczący Komitetu ds. Ekonomicznej Współpracy z Północą odwiedził Rosję. Przewodniczący południowokoreańskiego Komitetu Song Young-gil odwiedził Władywostok oraz Saratów. We Władywostoku Song spotkał się z gubernatorem Kraju Nadmorskiego Andrei Tarasenko oraz wziął udział w 2. forum Korea Investors Day. Strona południowokoreańska oświadczyła, że ten region Rosji uważany jest za jeden z kluczowych do realizacji „Nowej Polityki Północnej”.

Przewodniczący Song wraz z południowokoreańską delegacją oraz ambasadorem Woo Yun-geunem wzięli także udział w Forum Ekonomicznym w Saratowie. Według strony południowokoreańskiej forum w Saratowie jest istotną platformą łączącą biznesmenów z obu państw.

5 marca: rosyjscy dyplomaci zostali zaproszeni przez północnokoreańskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Członkowie rosyjskiej misji dyplomatycznej w KRLD spotkali się z wiceministrem spraw zagranicznych Xin Hong Cholem. Obie strony omówiły plany dotyczące wspólnych wydarzeń z okazji nadchodzącej 70. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych. Dyskutowano także na temat obecnej sytuacji w regionie oraz możliwościach rozwoju koreańsko-rosyjskiej współpracy.

6 marca: Korea Południowa i Białoruś omówiły współpracę na płaszczyźnie edukacji. Ambasador Korei Południowej na Białorusi Kim Yong-ho spotkał się z rektorem Akademii Zarządzania przy Prezydencie Republiki Białorusi Miratem Żylinskim. Obie strony omówiły kwestie związane ze współpracą białoruskiej Akademii z Koreańskim Instytutem Administracji Publicznej (KIPA). Wśród poruszonych tematów znalazła się wymiana studencka. Obie strony zgodziły się również promować wymianę zasobów ludzkich między odpowiednimi agencjami obu państw.

7 marca: minister kultury Białorusi uczestniczyła w ceremonii otwarcia wystawy koreańskiej sztuki. Fundacja Koreańska (Korea Foundation) zorganizowała w Mińsku wystawę tradycyjnej sztuki koreańskiej. Podczas ceremonii otwarcia w Muzeum Narodowym obecni byli minister kultury Yuri Bondar, przewodnicząca międzyparlamentarnej grupy przyjaźni koreańsko-białoruskiej Oksana Nekhaichik, a także południowokoreański ambasador Kim Yong-ho oraz dyplomaci z innych państw. Wokół tego wydarzenia zorganizowano warsztaty oraz wykłady, które mają na celu przybliżenie obywatelom Białorusi sztukę i kulturę koreańską. Przedstawiciele białoruskiego rządu oraz eksperci z Muzeum Narodowego spotkali się także z delegacją Fundacji Koreańskiej. Obie strony zapewniły o chęci dalszej współpracy oraz organizacji regularnych wydarzeń oraz wymiany zasobów ludzkich.

13 marca: minister zdrowia Białorusi został zaproszony przez południowokoreańską ambasadę w Mińsku. Południowokoreańska ambasada zorganizowała spotkanie, na które został zaproszony minister zdrowia Walery Malaszko, a także prezes Koreańskiej Agencji Promocji Handlu i Inwestycji (KOTRA) oraz przedstawiciele największej państwowej firmy farmaceutycznej na Białorusi Belpharmprom. Podczas spotkania omówiono perspektywy współpracy między

obydwoma państwami. Ponadto obie strony zapowiedziały aktywną współpracę w różnych kwestiach, takich jak transfer technologii nowych leków, dostawa surowców czy wizyty delegacji firm farmaceutycznych z obu państw oraz udział w targach medycznych.

13 marca: wiceminister edukacji i nauki spotkał się z południowokoreańskim ambasadorem na Ukrainie. Ambasador Lee Yang-gu spotkał się z wiceministrem edukacji i nauki Maksimem Strikhą. Obie strony omówiły kwestie związane z dwustronną współpracą na płaszczyźnie edukacji i nauki, a także technologii i innowacji.

13 marca: specjalny wysłannik prezydenta Korei Południowej spotkał się z ministrem spraw zagranicznych Rosji. Przewodniczący Biura ds. Narodowego Bezpieczeństwa Chung Eui-yong spotkał się z ministrem spraw zagranicznych Rosji Sergiejem Ławrowem. Celem spotkania było zapoznanie strony rosyjskiej ze szczegółami wizyty delegacji południowokoreańskiej w Pjognjangu, która miała miejsce na początku miesiąca. Wcześniej Chung udał się do Waszyngtonu, gdzie przekazał Donaldowi Trumpowi zaproszenie od Kim Jong-una.

14 marca: Korea Południowa i Ukraina omówiły współpracę na płaszczyźnie edukacji. Południowokoreański ambasador w Kijowie Lee Yang-gu spotkał się z prorektorem Narodowej Akademii Nauk Ukrainy Antonem Naumowetsem. Celem spotkania było omówienie obecnego stanu oraz możliwości rozwoju dwustronnej współpracy na płaszczyźnie nauki i innowacji. Obie strony dyskutowały także na temat promocji współpracy między instytucjami edukacyjnymi i badawczymi obu państw.

15 marca: Rosja zaapelowała do Seulu o zawieszenie wspólnych manewrów wojskowych z Waszyngtonem przed szczytem międzykoreańskim. Rosyjski wiceminister spraw zagranicznych Igor Morgulow oświadczył, że Moskwa nalega na zawieszenie ćwiczeń wojskowych w pobliżu Półwyspu Koreańskiego na czas poprzedzający szczyty Moon-Kim oraz Trump-Kim. Stanowisko rosyjskie zostało przedstawione stronie południowokoreańskiej podczas spotkania ministra spraw zagranicznych Siergieja Ławrowa ze specjalnym wysłannikiem prezydenta Korei Południowej. Według Seulu w tej kwestii wiele zależy od Waszyngtonu.

15 marca: współpraca w sektorze energetycznym została omówiona przez Koreę Południową i Rosję. Ambasador Woo Yun-geun spotkał się w rosyjskim wiceministrem energii Antonem Inyutsynem. Podczas spotkania omówiono współpracę w sektorze energetycznym. Jego znaczenie wzrasta w Korei Południowej, która pod rządami prezydenta Moon Jae-ina planuje zwiększyć inne źródła energii

niż elektrownie atomowe. Rosja na tej płaszczyźnie jest ważnym partnerem gospodarczym dla Seulu.

19 marca: Rosja i Korea Północna obchodziły 69. rocznicę zawarcia umowy o współpracy gospodarczej i kulturalnej. Ambasada rosyjska zorganizowała przyjęcie z okazji nawiązania współpracy gospodarczej i kulturalnej między Związkiem Radzieckim i KRLD. W wydarzeniu udział wzięli minister spraw zagranicznych Kim Yong Zhe oraz jego zastępca Sin Hong Chol, a także przewodniczący Koreańsko-Rosyjskiego Towarzystwa Przyjaźni So Ho Hoon i dyrektor Generalnego Departamentu ds. Zagranicznych Stosunków Wojskowych. Podczas wydarzenia rosyjski ambasador Aleksander Marsegora podkreślił znaczenie tradycyjnie przyjaznych relacji między obydwojma państwami. Strona rosyjska wyraziła nadzieję na kontynuowanie współpracy pomimo trudnych warunków międzynarodowych. Kim Yong Zhe podziękował za wsparcie Moskwy w procesie poprawy relacji międzykoreańskich.

19-20 marca: ambasadorzy Białorusi i Ukrainy uczestniczyli w seminarium Koreańskiego Instytutu Międzynarodowej Polityki Gospodarczej. Ambasador Białorusi Andrei Popkow oraz ambasador Ukrainy Olexander Horin wzięli udział w seminarium „Polityka gospodarcza w kierunku Północy 2.0: tworzenie pokojowego i prosperującego społeczeństwa”, które zostało zorganizowane przez Koreański Instytut Międzynarodowy Polityki Gospodarczej oraz Komitet ds. Współpracy Gospodarczej z Północą w Biurze Prezydenta Republiki Korei. Uczestnicy seminarium omówili główne strategie i perspektywy wdrożenia inicjatywy „Nowej Polityki Północnej”, która opiera się na współpracy Korei Południowej z państwami regionu Eurazji. Ambasador Popkow wyraził potrzebę zwrócenia uwagi na rozwój relacji ze wszystkimi państwami regionu, zarówno w ramach południowokoreańskiej inicjatywy gospodarczej, jak i w kontekście innych podmiotów i inicjatyw regionalnych. Strona białoruska podkreśliła znaczenie realizacji wspólnych projektów w dziedzinie technologii informacyjnych i komunikacyjnych, elektroniki, motoryzacji, transportu, energetyki czy logistyki. Równie ważne z perspektywy białoruskiej ma być stymulowanie biznesu oraz kontaktów międzyludzkich poprzez uproszczenie podróżowania w regionie, w tym wymagań wizowych. Ambasador zwrócił również uwagę na potrzebę rozwoju współpracy w zakresie inwestycji technologicznych z Białorusią oraz państwami członkowskimi Europejskiego Obszaru Gospodarczego, która w przyszłości może stanowić podstawę do skutecznej liberalizacji handlu w formatach dwustronnych i wielostronnych. Podczas wydarzenia ambasador Popkow spotkał się także z przedstawicielami m.in. Koreańskiego Stowarzyszenia Handlu Międzynarodowego, a także członkami różnych południowokoreańskich instytucji naukowo-badawczych. W trakcie tego spotkania rozmawiano o obecnym stanie oraz

perspektywie rozwoju stosunków białorusko-koreańskich, w tym współpracy handlowo-gospodarczej, naukowo-technicznej i inwestycyjnej. Ukraina również wyraziła zainteresowanie współpracą z Koreą Południową w ramach nowej inicjatywy administracji prezydenta Moon Jae-ina.

21 marca: współpraca na płaszczyźnie lotnictwa została omówiona przez Ukrainę i Koreę Południową. Ambasador Ukrainy Olexander Horin spotkał się z dyrektorem naczelnym Korea Aerospace Industries (KAI) Kim Jo-wonem. KAI zajmuje się produkcją wojskowych oraz cywilnych samolotów. Podczas spotkania ambasador Horin podkreślił, że współpraca w sferze nauki i technologii jest ważnym czynnikiem rozwoju dwustronnych relacji między obydwojma państwami. Według strony ukraińskiej istnieje wiele możliwości dla wzajemnie korzystnych interakcji w przemyśle lotniczym. Obie strony omówiły dalsze perspektywy rozszerzenia współpracy na tej płaszczyźnie. Ponadto ambasador Horin przedstawił potencjał oraz zróżnicowanie ukraińskiego przemysłu lotniczego oraz kosmonautycznego. Przykładem owocnej współpracy między obydwojma państwami na tej płaszczyźnie może być wykorzystanie przez Koreę Południową ukraińskiej rakiety „Dnipro” do wprowadzenia w kosmos trzech satelitów.

21-22 marca: w Pjongjangu odbyło się spotkanie Międzyrządowej Komisji ds. Handlu, Współpracy Gospodarczej, Naukowej i Technicznej. Było to 8. Spotkanie komisji działającej między rządami Rosji i KRLD. W skład delegacji rosyjskiej weszli przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju Gospodarczego, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Pracy, Ministerstwa Edukacji, a także Ministerstw Transportu, Spraw Wewnętrznych oraz Zasobów Naturalnych i Rybołówstwa. Delegacji przewodniczył minister ds. rozwoju Dalekiego Wschodu Aleksander Gałuszka, który pełni również rolę przewodniczącego Międzyrządowej Komisji. Dwudniowa wizyta zakończyła się podpisaniem dokumentu, który reguluje dwustronną współpracę na takich płaszczyznach jak transport, rolnictwo, ochrona środowiska czy edukacja. Według ambasady rosyjskiej w KRLD postanowienia końcowe porozumienia są w pełni zgodne z wymogami zawartymi w rezolucjach Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych. Minister Gałuszka spotkał się także z ministrem spraw zagranicznych KRLD Kim Yong-zhe, z którym rozmawiał o możliwościach wzmocnienia dwustronnej współpracy.

22 marca: Korea Południowa i Ukraina przygotowują wspólne projekty rolnicze. Południowokoreański ambasador Lee Yang-gu spotkał się z rektorem Narodowej Akademii Rolniczej Ukrainy. Podczas spotkania obie strony omówiły kwestie związane ze współpracą na płaszczyźnie odnawialnych źródeł energii. Dyskutowano także na temat możliwości stworzenia ośrodka badawczego (parku naukowego),

który zapewni połączenie zasobów naukowych, przemysłowych oraz finansowych (zasobów biznesowych) dla realizacji wspólnych projektów w innowacyjnych i nastawionych na inwestycje segmentach produkcji rolniczej. Następne spotkanie obu stron w celu określenia warunków współpracy oraz rejestracji dokumentów zostało zaplanowane na kwiecień tego roku.

24 marca: południowokoreański ambasador otrzymał tytuł „Osoby roku” na Ukrainie. Południowokoreański ambasador Lee Yang-gu został wyróżniony nagrodą „Osoba roku” w kategorii „dyplomacja” w ramach projektu o tej samej nazwie. Nagroda przyznawana jest wybitnym przedstawicielom polityki, kultury i sztuki za wkład w umacnianie ukraińskiej niepodległości oraz wspieranie i promowanie Ukrainy, jej mieszkańców, historii i tradycji.

27 marca: ukraiński ambasador został wyróżniony nagrodą 2018 Korea Consumer Awards. Ceremonia wręczenia nagród odbyła się w Hali Pamięci w budynku Zgromadzenia Narodowego Republiki Korei. Organizatorzy wydarzenia nagrodzili szefa ukraińskiej misji dyplomatycznej za znaczący wkład w rozwój dwustronnych relacji. Doceniono również wkład ambasadora Horina w aktywną promocję współpracy w takich dziedzinach jak technologia, inżynieria kosmiczna, energia jądrowa czy rolnictwo. Ponadto strona południowokoreańska wyraziła uznanie dla zaangażowania Ukrainy w promowanie Zimowych Igrzysk Paraolimpijskich oraz działań na rzecz umocnienia wymiany kulturalnej i sportowej.

28 marca: Rosja poparła spotkanie przywódców Chin i Korei Północnej. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rosji wyraziło poparcie dla spotkania Xi Jinpinga i Kim Jong-una w Pekinie. Według strony rosyjskiej rozmowy na linii Pekin-Pjongjang oznaczają kolejny krok w stronę umocnienia pozytywnego kierunku rozwoju wydarzeń na Półwyspie Koreańskim. Rosja, działając w ścisłej współpracy z chińskimi partnerami, zamierza kontynuować działania zmierzające do kompleksowego rozwiązania problemów w regionie przy użyciu wyłącznie środków pokojowych i dyplomatycznych. Moskwa wyraziła zdecydowane poparcie dla bezpośredniego dialogu między wszystkimi stronami zaangażowanym w rozwiązanie problemu północnokoreańskich zbrojeń.

29 marca: komponenty do północnokoreańskich rakiet pochodziły z Ukrainy. Rosyjski ekspert od spraw KRLD, będący członkiem zespołu Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. sankcji wobec Korei Północnej Dmitry Kiku ogłosił, że komponenty użyte przez Pjongjang do produkcji silników rakietowych pochodziły z Ukrainy. Według rosyjskich mediów Kijów potwierdził wyniki dochodzenia ekspertów, uznając, że części te rzeczywiście mogły zostać wyprodukowane na Ukrainie.

Pierwsze doniesienia na temat ukraińskiej technologii wykorzystywanej przez Pjongjang pojawiły się w sierpniu ubiegłego roku.

29 marca: czy dojdzie do szczytu Kim-Putin? Po niespodziewanej wizycie Kim Jong-una w Pekinie pojawił się spekulacje, czy północnokoreański przywódca w następnej kolejności odwiedzi Moskwę. Rzecznik Kremla zaprzeczył tym doniesieniom, oświadczając, że strona północnokoreańska nie wyszła z taką propozycją. Ostatni szczyt na linii Moskwa-Pjongjang miał miejsce w 2011 roku, kiedy Kim Jong-il spotkał się z Władimirem Putinem w Rosji.

30 marca: Korea Południowa i Ukraina omówiły współpracę na płaszczyźnie publicznej administracji. Południowokoreański ambasador Lee Yang-gu został zaproszony przez Narodową Akademię Administracji Publicznej pod przewodnictwem Prezydenta Ukrainy. Ambasador spotkał się z przewodniczącym Akademii Wasylem Kuybidą, aby przygotować plan współpracy między obydwojma państwami na rzecz rozwoju administracji publicznej oraz możliwości służb cywilnych.

30 marca: współpraca na płaszczyźnie edukacji została omówiona przez Koreę Południową i Rosję. Ambasador Woo Yun-geun spotkał się z rosyjskim wiceministrem edukacji i nauki Pawłem Zenkowiczem. Celem spotkania było ponaglenie strony rosyjskiej do zakończenia rewizji umowy o współpracy naukowej i technologicznej między Koreą i Rosją.

KOMENTARZ

1. **Japonia zrezygnowała z zajęcia stanowczego stanowiska w sprawie otrucia Siergieja Skripala.** Wiele państw, będących partnerami Wielkiej Brytanii zdecydowało się na wydalenie rosyjskich dyplomatów w odpowiedzi na atak radzieckim gazem na Skripala. Jednak Tokio, które od dłuższego czasu stara się wypracować normalizację relacji z Moskwą, zdecydowało się nie zajmować stanowczego stanowiska w tej sprawie. Premier Abe Shinzo w rozmowie telefonicznej z Władimirem Putinem oświadczył, że potępia użycie broni chemicznej, najpierw jednak trzeba ustalić fakty dotyczące tej sprawy. W tej samej rozmowie telefonicznej, premier Abe również pogratulował Putinowi wygrania wyborów prezydenckich oraz wyraził nadzieję na dalszą współpracę. Dzień przed spotkaniem ministrów spraw zagranicznych Japonii i Rosji, premier May skontaktowała się z ministrem Kono Taro, apelując do Tokio o potępienie Moskwy. Jednak Kono w

trakcie spotkania z Ławrowem użył tej samej retoryki co premier, unikając zajęcia stanowiska w tej sprawie. Według strony japońskiej najpierw musi zostać zakończone śledztwo. W tym kontekście warto przypomnieć, że Tokio i Londyn podpisały w sierpniu ubiegłego roku wspólną deklarację o „globalnym partnerstwie strategicznym”, a jedną z płaszczyzn współpracy między obydwoma państwami ma być bezpieczeństwo. Jednak sprawa Skripala postawiła Japonię w trudnym położeniu utrzymania dobrych relacji zarówno z szeroko pojętym „Zachodem”, jak i Moskwą. Obecny stan relacji z Rosją, zmierzający do normalizacji stosunków i podpisania traktatu pokojowego, został wypracowany poprzez wiele spotkań wysokiego szczebla. Tokio zdecydowało się więc być ostrożne, aby nie pogorszyć relacji z Rosją, szczególnie w obliczu przeszkody jaką jest implementacja amerykańskiego systemu antybalistycznego, który przez Moskwę postrzegany jest jako zagrożenie dla bezpieczeństwa (oraz wzrost militarnych wpływów Stanów Zjednoczonych w regionie). Kiedy sojusznicy Japonii decydują się na wydalenie rosyjskich dyplomatów, Tokio planuje kolejny szczyt Abe-Putin oraz dokłada wszelkich starań, aby wspólne projekty gospodarcze zostały wdrożone na spornych Kuryłach Południowych.

2. Ukraina i Białoruś wykazały zainteresowanie współpracą z Koreą Południową w ramach „Nowej Polityki Północnej”. Ambasador Ukrainy w Seulu Olexander Horin wziął udział w seminarium „Polityka gospodarcza w kierunku Północy 2.0”. Podczas tego wydarzenia zauważył, że współpraca z Republiką Korei jest bardzo atrakcyjna dla Ukrainy jako alternatywne źródło ekonomicznego wsparcia odbudowy i modernizacji gospodarczej kraju. Podkreślił on, że interes ekonomiczny odgrywa najważniejszą rolę w dwustronnych relacjach ukraińsko-koreańskich, bez znacznych powiązań politycznych. Strona ukraińska postrzega taki stan rzeczy za zaletę dwustronnych relacji, które skupiają się głównie wokół współpracy gospodarczej. Najbardziej obiecującymi dziedzinami inwestycji oraz wspólnych projektów są agrobiznes i agrotechnika, lotnictwo, technologie informacyjne, infrastruktura, energetyka i alternatywne źródła energii. Strona ukraińska zasugerowała, że podniesienie poziomu relacji z obecnej współpracy do poziomu specjalnego partnerstwa byłoby korzystne dla obu strony i przyczyniłoby się do rozwoju gospodarki, a także pokoju. Dla Korei Południowej „Nowa Polityka Północna” służy znalezieniu nowych środków, które mają pobudzić koreańską gospodarkę, a także w dłuższej perspektywie, po wciągnięciu w tę inicjatywę również Korei Północnej przyczynić się do ustanowienia trwałego pokoju na Półwyspie Koreańskim.

3. Korea Południowa wyraziła zainteresowanie ponownym zaangażowaniem państw uczestniczących w rozmowach sześciostronnych w

dialog na Półwyspie Koreańskim. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że specjaliści wysłannicy prezydenta Moon Jae-ina, którzy uczestniczyli w spotkaniu z Kim Jong-unem, udali się następnie do Waszyngtonu, Pekinu, Tokio i Moskwy. Seul zdaje sobie sprawę, że kryzys koreański może zostać rozwiązany jedynie przy współdziałaniu tych państw (w szczególności Stanów Zjednoczonych). Moskwa i Pekin przyjęły z zadowoleniem nie tylko pozytywny rozwój relacji międzykoreańskich, ale także uznanie ich przez Seul za państwa odgrywające znaczącą rolę w rozwiązywaniu problemu północnokoreańskich zbrojeń. Rosja i Chiny opowiedziały się za „podwójnym zamrożeniem”, które oznacza jednoczesne wstrzymanie amerykańsko-południowokoreańskich manewrów wojskowych oraz północnokoreańskich zbrojeń jądrowych. W odpowiedzi na apel Moskwy, Seul zapowiedział rozważenie tej propozycji. W tej kwestii wiele jednak zależy od Waszyngtonu. Tokio natomiast popiera twardsze stanowisko wobec Pjongjangu.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI – Marzec 2018 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

 **OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH**

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE
ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodm-lodz.pl